

מפריו ורק פכליו עומדות עד היום הזה בבית־דנכאת בלובר אשר בפריו. לפני המלחמה, לקח ירודי תימני לדוגמא לפסל מורחי ועשהו ערום כיום הולדו. עכשיו, שניהם בעולם האמת.

זהו ההקרמה, ועכשיו אל עצם הענין. אשתו של הפסל המנוח, אחותו של נסים בכר ז"ל, הנכ"צאת בירושלם, חלתה בימים האלה מחלה אנושה, ושכרו אישה זקנה לטמרה ולשרתה בלילות. ואשה זו היא, במקרה, אלמנתו של התימני אשר שמש דוגמא לפסל.

ויהי בחצי הלילה, ותקם התימני ותרא לפ" ניד פסל ערום ותכר בו את בעלה. . . ולמחר, בהשכמת הבוקר, באה בהולה ורחופה לבתו של הפסל כהנסקי וספרה לה מעשה נורא: בעלה התימני בא אליה בחלום ואמר לה כי אין תקון לנשמתו ולא יוכל להכנס לנדהעדן, כל זמן שפסלו הערום יהיה שלם. לפיכך בקשה ממנה בשם בעלה דמנה והתחננה לפניו לשבר את הפסל כדי להציל את נשמת בעלה בעלמא-דקשוט.

מה עשתה הבת? — הלכה והעבירה את כל פסלי אביה שעמדו בביתה לבית המנהל של ביה"ס למלאכה באליאנס. ואולם הזקנה לא ידעה מנוח, ופנתה אל המנהל בבקשה נמרצה לשבר את הפסל. . .

מנהל ביה"ס נסה לנחם את התימנייה הזקנה ויעץ לה להגיד לבעלה — אם יבוא אליה שוב בחלום — ב ש מ ה, כי אין כל אשם בבעלה וכי כל הקולר תלוי אך ורק בצוארי הפסל, שעבר על: „לא תעשה לך פסל". בעלה הר מפשע ובודאי יכנס במחר, לנדהעדן! ואולם הזקנה מאנה הנהם, והיא משכימה ומעריבה לביתו של המנהל, ודורשת יאתו לשבר את פסל הערום.

ובינתיים עומד הפסל בסכנה ונשמת התימני הזקן מתלבטת שם ומבקשת תיקון. . . והמרחם ירחם!

— „מ ע ט י ה ו ד י", ענה סטורם, „אני הגוברנור אף ז'רוולם" (מושל ירושלים)... ההיסטוריה שכחה לספר אם סטורם קבל מנה יפה מהתיירים היהודים לטובת המפעל שלו, כאשר קוה, ואולם דבר אחד הוא ברור, כי ע"י שירת „התקה" (יאפילו מפי גוי!) אפשר להכיר יהודים אמריקאים כאיטליה, אבל לא יהודי הייט ממאה שערים...

* * *

אין מה לדבר: ירושלם עיה"ס הולכת ומתקרר-

מת והמשטרה שלנו הולכת וטת ר ו מ מ ת, והשוטר, שהוקם על ועומד עליו כסא רם ונשא למול הראר — יוכיה!

כי תעברו בחוצות ירושלים, על פרשת דר-כים למול השעון־הגרניוויצי, שד' פנים לו, וראי-הם במרכז הרחוב מעשה מרכבה ממש. ארבע רג-ליה, רגלי עץ, ועליהן ליה, כלול זה שנותנים בו תינוק הלומר ללכת, ובתוכו עוכד שוטר בחלוקי דלכן ובתווה דרך להמורים, לגמלים, לילדים ולנשים.

אוכרים כי בלונדון ובני-ירוק עומדים השוטרים על ככה נבוהה וכראשה מכונה בעלת שלשה אורות מגוונים לסמן לנהגים. לע"ע מסתפקים בדסא פשוט, כמו בקניה אשר באפריקה כי כל התחלות קשות וסוף הבמה הגבוהה לבוא. . .

לע"ע עומד השוטר ורועד מפני כל מכונית (וביחוד של בני-ידונ) העוברת על ידו. . . לע"ע, עובר הקהל ורואה וצוחק קצת, עד שיתרגל לזה, כי הלא מתרגלים אנו כאן לכל „הקוריוזים" באר-צנו וביחוד בעיר בירתנו. . .

* * *

ועוד „קוריוז" אחד ירושלמי!

אנשי ירושלם זוכרים בודאי את בן-ציון כהנסקי, שהיה מורה לפסול בכיה"ס למלאכה של הכי"ת בימי ענתבני כהנסקי זה היה מסל אומן ושאלו מאתו: „הגם אחת יהודי?"

ובהפלת־הראש לצרדין קצת ור א ה את הקולות, שיצאו מפי הברזל, וניכר היה כי ראש העיר ניו יורק הבין את נאמו העברי של אוסיש-פין ממש כמו שהבין אוסישקין את נאמו האנגלי של ראש העיר...

ואולם, העיקר מה שרציתי לספר לכם היא, בדבר שירת „התקה".

כשנשמעה בקולנוע שירת המקהלה „עוד לא אבדה תקותנו", התחיל הקהל קם ועומד על רגליו. המתחילים במצוה היו הכריטיים, שאינם יודעים

„הכמות" ועמדו „שמונה עשרה" עד הסוף, ואח-ריהם החרו ההויקו גם בני דודנו, שעמדו קוממיות מפני אימתא דציבורא, ורק אהכ"י התחילו מפסד פקים ולא ידעו לשית עצות בגפשם: מה נשתנה? ישבכל הלילות אנו יושבים בראי נוע בין מסובין ובין עומדין והלילה הזה כלנו עומדים?

יהודי הייט אהר, שישב למולי, קם וישב שבע פעמים, כאלו היו קפיצים תחתיו, וכשהחליט סוף סוף לעמד על רגליו, נגמרה „התקה" והוא נשאר תלוי ועומד...

* * *

באותה שעה, נזכרתי במעשה שהיה. מעשה בידידנו סטורם, מי שהיה מושל ירושלים, הגסע יהו"ל כדי לעשות תעמולה ויאסף כספים „למען ירושלים"...

בדרך נסיעתו באיטליה, בין גיאפול ורומה. נסע בקרון אחד בדרכת במחלקה הראשונה עם חיירים עשירים, שדברו אנגלית, ולא ידע מה מיבם, ואיככה אפשר להוציא מהם כספים „לטור בת ירושלים"?

מה עשה? — עמד בחלון הקרון ופניו החר-עה, והתחיל מצפצה בקול רם ובדיוק נמרז את שירת „התקה".

מיד קפצו הנוסעים ממקומם, ננשו אליו ושאלו מאתו: „הגם אחת יהודי?"

הפרידה כמני, ואחרי חיוך רחב ואנגלי אמתי ול-היצת יד חמה, הבטיח ונשבע לי בנקיטת הפץ כי יהיה למליץ טוב לישראל לפני ה„קווין" שלו. ואני מצדי הגשתי לו לזכרון — לא אלבום — אלא ספר „יוכור" מחי אב בכריכה שהורה נהר דרה למען יזכור את אשר לא נשכח אנתנו...

אגב, בקשתי ממנו להודיע לנציב החדש כי שמו תוא קשה כחצין ללשונו ובמקום Wauchepe (וואקופ), החלטנו לשנות את שמו כאן ולקרא Walk-up. שיעלת רגל ביפה חדש אחר קודם לירושלים עיה"ס, או אולי Wake-up בלומר, שיתעורר לעמנו ולא ינום ולא יישן שומר ישראל גוי אהר, ונקוה שלא יהיה הלילה „וועה-קופ" (כאב ראש) בשבילנו, ככן דודו...

* * *

וכשראתי מחלונות הארמון הלכן את החומה המקיפה את ירושלים העתיקה, את כפת המסנד ואת המגדלים על ההרים, קנאתי בהומוריסט ה„טונקלר" הבעל-מופת שישב — כפי שהוא כותב כעתונים הז'רגוניים בחו"ל — בקהואת „וינה" וראה דרך החלונות את החומה ואת מסגד-עומד ואת מגדל דוד. הנס הזה קרה לו, כנראה, לאחר ששתת, לפי דבריו, רק „האלב שווארצען" (כוס בירה קטנה); ; אילו שתה כוס בירה גדולה, היה רואה בודאי מקהואת „וינה" את הרי הלכנון ואת קרחיים של רוח...

* * *

ובשבוע החולף הלכתי לי לקול נוע „עדן" כדי לשמע — לא אל הרנה של החזיון הוינאי — כי אם החלק העברי שלפני ההצגה.

ולמה אכחד? — נפשי, נפש יהודי פשוט, נתמוגנה מנחת בשמעתי את שירת הילדים בא"י וביחוד את נאמו העברי של אוסישקין, שנאם בלי שגיאות כמעט לפני הגוי, ראש דגיד ניו יורק. זה האחרון עמד לפני בידים שלובות

רפרופים בני יומא

מאת עזמות

ושונאים. וצריך להלק בהפזה לזה חבוק, לזה נשוק, לזה „סמייל" (בת צחוק בלעז) לזה „תקיעת כא" ולכלם „גוד בוי", מי בקול רם ומי בנדנוד-ראש בלבד... וללחץ שלש מאות ידים הרי ג"כ אינה מלתא זוטרתא!...

אלא, שהפעם, מפני הסרוגם של בני וודנו, לא היה זקוק לשווי משקל.

הפעמון מצלצל בפעם האחרונה, והמסע נע וזע, וכמו משא כבד נופל מעל כלם ומברכים מישי הצרדים: ברוך שפטרנו...

* * *

כבר ישרתי לכם, כמדומני, כי יזכן חייתי לנציב ההולך,

ולשם „השכנות הטובה" הלכתי כלומר: „רפרפתי" בשבוע זה מביתו בתלפיות לארמונו הלכן והיפה, כדי להפרד ממנו ומרעיתו לפני נסעו לונדונה.

בלא טקסים יתרים ובלא הזמנה כמעט, כי-אות לשכנים טובים, נכנסתי עמו מיד בדברי שיחה על המצב ועל בני דודנו, והוא (כמובן, שה-דבר ישאר בכוד בינינו) גלה את כל לבו לפני, כי סו"ס הכיר את ה„חבריא" ואת רבם המופתי ויודע הוא עכשיו מה בין בני לבן-חמי...

!never too late (טוב מאוחר מלא כלום) אמרתי לו בלשונו כדי לנחמו, ורמזתי לו על „הזרה הציונית" שבלונדון, על הזוירים הי-הודים מבית ומחוץ, ועל האמיר גימי, שנתמנה למוכיר הכספים, ועל מלקולם בן הנשיא, שטלא את מקומו של שילס, בחינת: הם קטיגור זקח סיגור מסומו.

ובשהגיע הרגע המעצב, ראיתי כי קשה עליו

ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא ובפרשת השבוע, ואפילו נסיעתו של הנציב מא"י, וראיה לחבר: הנציב הלך בפרשת „נצבים וילך".

ואתם הלא תשאלו: הרי „נציב" כותבים ב„יוד" ? — על זה יש להשיב כי אצל צינסלור היה ה„יוד", כלומר ה י ה ו ד י מיותר...

* * *

והריני מודה ומתוודה לפניכם, רבותי, כי לא הלכת? להבל ברכת הפרידה מהנציב בתחנת הרכבת, אעפ"י שרציתי להפרד ממנו זה כבר...

לא קבלתי כרטים כניסה ונם לא השתתפתי ב„הלויה" הנהדרה — לא חלילה מחמת שאני לוקח חלק ב„חרם" הערבי נגד הנציב — אלא שאין זה טענין אותי וכמדומני גם אתכם הרבה...

ואם תרצו, שאניד לכם את האמת כולה, אין דעתי נוחה — וזהו בודאי גם דעתכם — מכל קריאות „היפהים! הורא" ג"פ, ומחיאית כפים ושירות וזמירות ונגינות המשטרה ושארן ורעש וזרי פרחים ושטיחים מורחיים וכל ה„לויה", שער שים אצלנו בכל „פנישה ופרישה". הבין לא אוכל, בשום אופן, את ה„ספשיאל טריוון" מירשלים לחי-פח — למטה, ותשעת האוירונים בשלשה סגולים מזוממים ורועשים — למעלה, כל „החתונה" הזאת שעלתה לנו בכמה מאות לא"י טכין ות-כילין, אעפ"י שהכל אולי כדאי...

הגיעו בנפשכם: הנציב האומלל ורעיתו העי-דינה עומדים על הרחבה שלפני הרכבת ומשבלים „ברכת פטורין" מצלנדרים — תרבושים, מאן דבר שמם! — גם ה„ראיס" לא בא, כנראה, הפ-עם מפני שחלה אחרי הפרידה הראשונה) מעשנות גבוהות, בעלי זקן עם פאות וכלי פאות, לנכבדים